

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	071 Облік і оподаткування

Харків

2022

ПРЕАМБУЛА

Розробники ОНП у складі:

1. **ПИЛИПЕНКО Андрій Анатолійович** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і бізнес-консалтингу
2. **ЛАБУНСЬКА Світлана Віталіївна** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і бізнес-консалтингу
3. **КУДІНА Ольга Миколаївна** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу
4. **ЯРЦЕВА Ольга Сергіївна** – здобувач вищої освіти.
5. **ТЮТЮНИК Петро Семенович** – кандидат економічних наук, доцент, директор ТОВ «Аудиторська фірма «Успіх-93».

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів:

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.).

Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (зі змінами).

Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р.

Проекту Стандарту вищої освіти України, розробленого членами підкомісії зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» Науково-методичної комісії № 5 з бізнесу, управління та права сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

2. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду проведення наукових досліджень у галузі обліку і оподаткування, аналізу ринку праці, опитування стейкхолдерів та врахування результатів громадського обговорення

3. Нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (введено в дію Наказом №156/1 від 02.09.2019р.)

Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (введено в дію Наказом ректора №237 від 30.12.2020 р.)

Кодексу академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (введений в дію Наказом ректора №207 від 21.10.2019 р.)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузі знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	071 Облік і оподаткування
Спеціалізація	–
Освітня програма (українською та англійською мовами)	Облік і оподаткування (Accounting and Taxation)
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	Очна (вечірня, денна) форма – 55 кредитів, 4 роки; заочна форма – 55 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	–
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра обліку і бізнес-консалтингу
Вимоги до зарахування	Згідно Правил прийому до аспірантури і докторантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravyula-prujomu-do-aspirantury-i-doktorantury/), до аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами. Набір до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької на вибір в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) у письмовій формі та вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності) у письмовій формі за білетами. При розрахунку конкурсного балу вступника до аспірантури також враховуються: середній бал за додатком до диплому (магістра/спеціаліста) та додаткові бали, що нараховуються за попередні науково-дослідницькі досягнення за спеціальністю (пп.13-14 Правил прийому до аспірантури і докторантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з обліку і оподаткування
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – <i>Доктор філософії</i> Спеціальність – <i>071 Облік і оподаткування</i> Освітня програма – <i>«Облік і оподаткування»</i>
Мета освітньо-наукової програми	Забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у галузі управління та адміністрування, здатних до самовизначення, самореалізації та розв'язання комплексних проблеми у сфері обліку і

	<p>оподаткування, а також здатних до самостійної дослідницько-інноваційної, педагогічної та практичної діяльності, шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для продукування нових ідей та виконання оригінального дисертаційного дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне, методичне та практичне значення в суспільно-економічній сфері</p>
Фокус та особливості (унікальність) програми	<p>Особливості програми полягають в формуванні у здобувачів компетентностей самостійно проводити оригінальні наукові дослідження, спрямовані на оновлення теоретичного підґрунтя та розширення науково-методичного базису обліку і оподаткування, спричинені трансформацією сучасної парадигми бухгалтерського обліку через значний вплив четвертої промислової революції та цифровізацію економічної діяльності, усвідомлення тенденцій розвитку податкової політики розвинених країн світу, врахування положень міжнародних стандартів звітності та вимог професійних об'єднань бухгалтерів. Унікальність програми полягає в орієнтації на організацію управлінського обліку та формування контрольно-аналітичної інформації відповідно до потреб розширеного під впливом діджиталізації переліку її користувачів, визначених корпоративною архітектурою та зміненими потребами менеджменту підприємств, а також на консолідацію інформації між різними рівнями економічного устрою суспільства за для забезпечення підтримки прийняття управлінських рішень, у тому числі у сфері облікового моделювання та податкової оптимізації. Програму спрямовано на особистий і професійний розвиток здобувачів через формування універсальних навичок дослідника, розвиток глибинних теоретичних знань і розуміння змін предметної області обліку і оподаткування, опанування методами здійснення практичної (у т.ч. викладацької) діяльності.</p> <p><i>Ключові слова:</i> облік, оподаткування, підтримка прийняття рішень, консолідація обліково-аналітичної інформації, податкова політика, організація наукових досліджень, управлінське звітування.</p>
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: теорія та методологія наукового дослідження; обліково-економічна, контрольно-аналітична, викладацька, експертна та консультативна діяльність у сфері обліку і оподаткування; організація та практика обліково-аналітичного й контрольного забезпечення діяльності суб'єктів господарювання та їх оподаткування.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних продукувати знання та генерувати нові ідеї, спрямовані на розв'язання комплексних наукових та практичних проблем у сфері обліку і оподаткування, які характеризуються невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, принципи, теорії і концепції обліку і оподаткування.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи досліджень закономірностей функціонування сучасної економіки на макро- і мікрорівні, економіко-математичні методи для вирішення економічних проблем і завдань управління, а також інноваційні методи, методики, технології організації обліку і оподаткування.</p>

	Інструментарій та обладнання: сучасні інформаційні системи і технології, спеціалізоване програмне забезпечення, методичний інструментарій проведення досліджень у сфері обліку і оподаткування.
Академічна мобільність	<p>Права аспіранта на академічну мобільність реалізуються відповідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №579 від 12.08.2015 р., постанови Кабінету Міністрів України № 411 від 13.04.2011 р. «Питання навчання студентів та стажування (наукового стажування) аспірантів, ад'юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном», а також Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (затвердженого Наказом ректора №150/1 від 07.09.2016 р.).</p> <p>Здобувач освітньо-наукової програми «Облік і оподаткування» має право: навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому ЗВО (науковій установі) на території України чи за її межами; на визнання результатів навчання індивідуальної академічної мобільності за умови попереднього узгодження обов'язкових умов та процедури перезарахування кредитів (освітніх компонент, інших навчальних досягнень); на укладання угоди про навчання (педагогічну практику) між приймаючим закладом вищої освіти (науковою установою) та ХНЕУ ім С. Кузнеця; на отримання академічної довідки з метою зарахування на програму мобільності, у т.ч. міжнародної; на консультації з відповідними структурними підрозділами ХНЕУ ім С. Кузнеця щодо вирішення організаційних питань стосовно підготовки та участі у програмах академічної мобільності; вчасно отримувати інформацію та вільно ознайомлюватися із пропозиціями щодо академічної мобільності, у яких здобувач може брати участь у разі відповідності освітнього рівня підготовки та спеціальності.</p>
Академічні права	Можливе подальше продовження освіти за науковою програмою доктора наук; набуття додаткових наукових та освітніх компетентностей через участь в освітніх програмах, дослідницьких грантах та стипендіях; навчання на 8-ому кваліфікаційному рівні Національної рамки кваліфікацій в споріднених спеціальностях; навчання впродовж життя для створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій, розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності
Професійні права	Робота у сфері обліку і оподаткування за посадами у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах закладів вищої освіти, в органах державної влади та місцевого самоврядування, громадських організаціях, на підприємствах
Працевлаштування випускників	Фахівці згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) а саме: 1. Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі): 14 Менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів 1475 Менеджери (управителі) з права, бухгалтерського

	<p>обліку, досліджень ринку, вивчення суспільної думки, консультацій з питань комерційної діяльності та управління</p> <p>1475.2 Менеджери (управителі) з бухгалтерського обліку</p> <p>2 Професіонали:</p> <p>23 Викладачі:</p> <p>231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310.1 Професори та доценти</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>24 Інші професіонали</p> <p>241 Професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності</p> <p>2411 Професіонали в галузі аудиту та бухгалтерського обліку</p> <p>2411.1 Наукові співробітники (аудит, бухгалтерський облік)</p> <p>2411.2 Аудитори та кваліфіковані бухгалтери</p> <p>2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій</p> <p>2414.1 Наукові співробітники (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій)</p> <p>2414.2 Професіонали з фінансово-економічної безпеки</p> <p>2441 Професіонали в галузі економіки</p> <p>2441.1 Наукові співробітники (економіка)</p> <p>2441.2 Економісти</p> <p>Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.</p>
--	---

II – ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність до продукування нових ідей та розв’язання комплексних проблем в процесі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної, діяльності в галузі обліку і оподаткування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність до оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей на підставі критичного мислення, а також пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК03. Універсальні навички дослідника, зокрема здатність до усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять.</p> <p>ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами</p>

	<p>ЗК05. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір, розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.</p> <p>ЗК06. Мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі сфери обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), мотивувати людей та рухатися до спільної мети</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здобуття глибинних знань з обліку і оподаткування, зокрема засвоєння основних концепції, розуміння теоретичних та практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з обліку і оподаткування, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>СК02. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування та розвитку системи обліку і оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням значущих соціальних, етичних, правових та економічних проблем.</p> <p>СК03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку і оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, а також публічно представляти результати своїх досліджень та обговорювати власний внесок в розширення меж галузі обліку і оподаткування з науково-професійною спільнотою</p> <p>СК04. Здатність виконувати оригінальні дослідження на принципах академічної доброчесності, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку і оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямах з управління та адміністрування та суміжних галузей знань.</p> <p>СК05. Здатність проводити емпіричні дослідження та використовувати економіко-математичні методи та моделі для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку і оподаткування.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати інформаційні технології, сучасні методи наукових досліджень із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.</p> <p>СК07. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків та практичних рекомендацій з обліку і оподаткування, а також сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.</p> <p>СК08. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом у вищій освіті.</p>

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з описом кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій (НРК) використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (Таблиця 2 Пояснювальної записки).

**III – НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ**

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з обліку і оподаткування і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати та критично осмислювати інформацію, отриману з різних джерел, генерувати і продукувати власні науково-теоретичні та практично-спрямовані ідеї на принципах академічної культури й доброчесності, розвивати складові предметної області обліку і оподаткування.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку і оподаткування державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку і оподаткування.

РН05. Розробляти та управляти науковими проектами, здійснювати пошук партнерів для їх реалізації та/або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

РН 06. Проводити міждисциплінарні наукові дослідження, які мають загальнодержавний характер для типологічно однорідних умов (економічних систем, видів діяльності).

РН 07. Враховувати соціальні, етичні, правові та економічні аспекти, що впливають на функціонування системи обліку і оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень.

РН08. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні та економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у сфері обліку і оподаткування.

РН09. Застосовувати інформаційні технології у науковій діяльності, сучасні методи наукових досліджень із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.

РН10. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку і оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН11. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку і оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій практиці.

РН12. Дотримуватися етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та педагогічній діяльності.

РН13. Розробляти та оновлювати програми навчальних дисциплін або їх складових у сфері обліку і оподаткування, відповідно до вимог внутрішньої системи забезпечення якості закладу вищої освіти.

РН14. Проводити навчальні заняття, забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів, здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання та надавати зворотній зв'язок щодо результатів оцінювання.

**IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ
ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ****4.1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ**

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	26	47%
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	5	9%
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	9	
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	15	
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :	55	100%
	<i>в тому числі: вибіркова складова</i>	20	36%

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	Іноземна мова *	6	Залік
ОК2	Філософія науки	4	Іспит
ОК3	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік
ОК4	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
ОК5	Педагогічна практика	5	Звіт
ОК6	Українська мова як іноземна **	4	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК7	Теорія обліку та сучасні концепції звітності	4	Іспит
ОК8	Податкова політика та податкове регулювання	5	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
ВК3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік
ВК4	Вибіркова навчальна дисципліна 2.3	5	Залік

* – англійська, або німецька, або французька

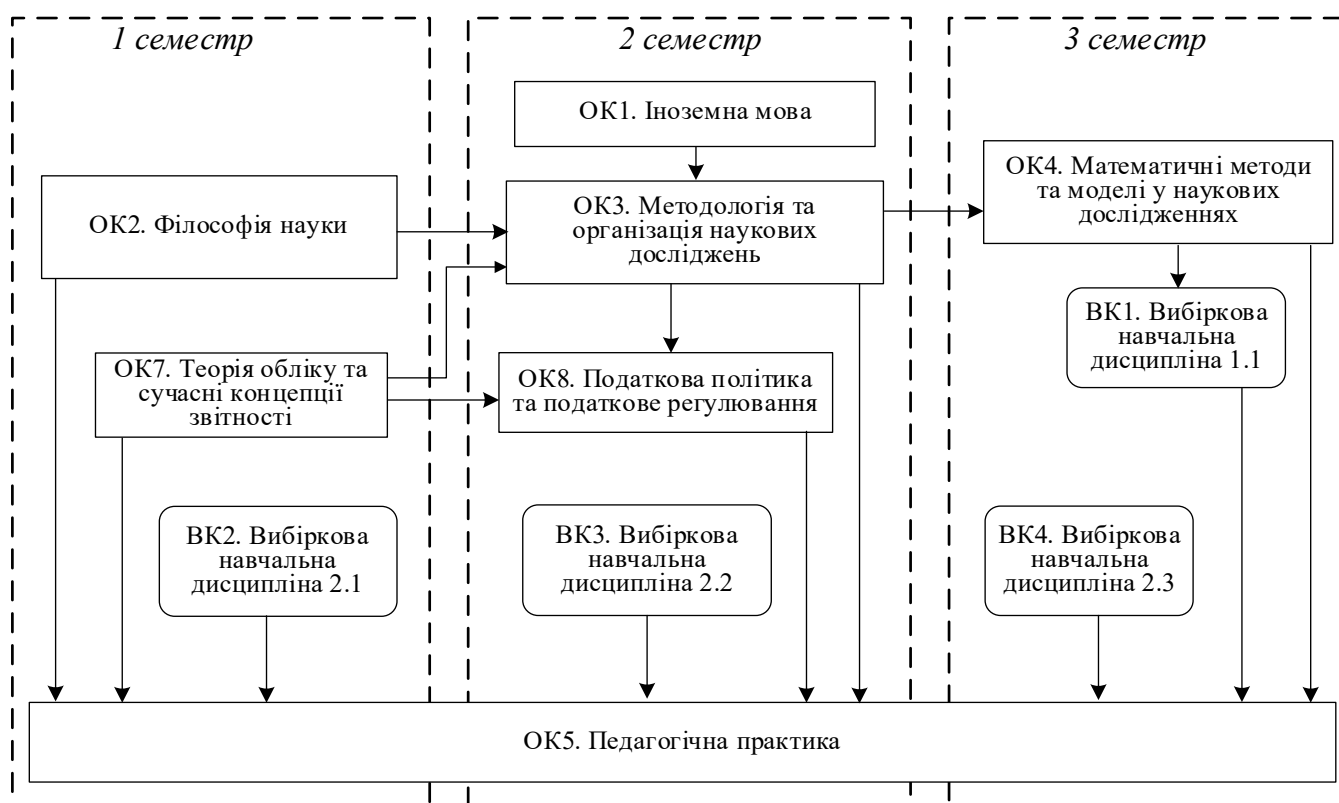
** – для підготовки іноземців та осіб без громадянства

4.2. ВИБІРКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркова навчальна дисципліна – умовна назва навчальних дисциплін, які обираються здобувачами для включення до свого індивідуального навчального плану та які відображають його наукові інтереси, вподобання та плани на майбутнє дослідження. Навчальний план підготовки аспірантів за освітньо-науковою програмою «Облік і оподаткування» включає вибірку складову: загальноосвітні та професійні вибіркові навчальні дисципліни, обсягом 20 кредитів ЄКТС (по 5 кредитів на дисципліну). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює вибір навчальних дисциплін раз на рік, до початку 1-го семестру навчального року. Аспіранти мають право обирати навчальні дисципліни вільного вибору, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та /або інших освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, які пов'язані з тематикою дисертаційного

дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури. З метою ознайомлення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі змістом та запланованими результатами навчання за кожною з навчальних дисциплін, які пропонується до вивчення, завчасно відповідальні викладачі проводять презентації. Перелік навчальних дисциплін оприлюднюється на офіційному сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-vybir-navchalnyh-dystsyplin/>). Обрані та складені аспірантом (отримано позитивну оцінку за результатами поточного та підсумкового контролю) дисципліни заносяться до індивідуального плану роботи аспіранта та до академічної довідки. Принцип вільного вибору дає змогу кожному аспіранту вивчати навчальні дисципліни, компетентності з яких потрібні йому для виконання дисертаційного дослідження.

4.3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації (відповідно п.30 Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. та п.3 ст.6 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та здійснення наукової діяльності. Звітування за виконанням плану проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри. Звітування аспірантів відбувається відповідно описаної на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедурою (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-atestatsiya/)
--	---

Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в сфері обліку і оподаткування або на межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи). Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством та описаним на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-zahyst-dysertatsiyi/)
Вимоги до публічного захисту (за наявності)	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Постановою Кабінету Міністрів України №167 від 06.03.2019 р. «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості визначаються на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту». У Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	Політика Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням всіх структурних підрозділів університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також різних стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціальнопсихологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти;
---	--

	<p>залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання ліцензійних вимог, акредитації.</p>
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти</p>
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньо-науковою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал) та інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Оприлюднення результатів успішності, оцінювання результатів навчання відбувається через звіт «Інформація про поточну успішність та відвідування занять за навчальними дисциплінами семестру» та на сайті Персональних навчальних систем. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється постійною (або спеціалізованою) вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
Забезпечення якості студенто-центрованого навчання, викладання та оцінювання	<p>Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і</p>

	<p>партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.</p>
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	<p>Педагогічні та науково-педагогічні працівники ХНЕУ ім. С. Кузнеця можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності); набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та само оцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науковопедагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.</p>
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	<p>ХНЕУ ім. С. Кузнеця забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студенто-центрованого навчання. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи аспірантів полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-наукової програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загально-доступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.</p>
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	<p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.</p>

Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування» публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-spetsialnosti/) та на сайті кафедри обліку і бізнес-консалтингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця (http://kafacco.hneu.edu.ua/), включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.</p> <p>Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.</p>
Забезпечення академічної доброчесності	<p>Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.</p> <p>ХНЕУ ім. С. Кузнеця у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. Зокрема, у наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.</p>

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених освітньо-науковою програмою компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених освітньо-науковою програмою результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1-3.

Таблиця 1

Компетентності за Національною рамкою кваліфікацій

Знання	ЗН₁ . Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності
Уміння / навички	УМ₁ . Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики УМ₂ . Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності УМ₃ . Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
Комунікація	К₁ . Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К₂ . Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях
Відповідальність і автономія	ВА₁ . Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності ВА₂ . Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності				
ЗК01	ЗН ₁	УМ ₃		
ЗК02		УМ ₁		ВА ₂
ЗК03	ЗН ₁	УМ ₁ , УМ ₂	К ₁	
ЗК04	ЗН ₁	УМ ₂	К ₁	ВА ₁
ЗК05			К ₂	ВА ₂
ЗК06			К ₂	ВА ₁
ЗК07			К ₁ , К ₂	ВА ₂
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК01	ЗН ₁			ВА ₂
СК02	ЗН ₁	УМ ₁ , УМ ₂	К ₁	ВА ₁
СК03	ЗН ₁	УМ ₃	К ₁ , К ₂	ВА ₂
СК04	ЗН ₁	УМ ₂	К ₁	ВА ₁ , ВА ₂
СК05		УМ ₁ , УМ ₃		ВА ₁
СК06		УМ ₁ , УМ ₃	К ₁	ВА ₁
СК07		УМ ₂	К ₁	ВА ₁ , ВА ₂
СК08	ЗН ₁	УМ ₂	К ₁	ВА ₁ , ВА ₂

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

Програмні результати навчання	Компетентності														
	Загальні компетентності							Спеціальні (фахові, предметні) компетентності							
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07	СК08
PH01			OK3					OK7 OK8							
PH02		OK2 OK3									OK2 OK3				
PH03					OK1 OK6	OK1 OK6									
PH04			OK3		OK3							OK4			
PH05				OK3			OK3								
PH06			OK2 OK3		OK2										
PH07	OK2 OK7 OK8	OK2 OK7 OK8													
PH08			OK4									OK4	OK4		
PH09			OK4									OK4	OK4		
PH10									OK7 OK8					OK7 OK8	
PH11										OK3 OK7 OK8					OK3 OK5 OK7 OK8
PH12	OK2						OK2 OK3								
PH13															OK2 OK3 OK5
PH14															OK2 OK3 OK5